

442.

Konwencja Sanitarna

między Polską a Łotwą, podpisana w Warszawie dnia 7 lipca 1922 roku.

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z 25.VII 1924 r.—Dz. U. R. P. z 1924 r. № 72 poz. 700).

Przekład.

MY, STANISŁAW WOJCIECHOWSKI,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem
wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

W dniu siódmym lipca tysiąc dziewięćset dwu-
dziesiątego drugiego roku w Warszawie podpisana
została między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
i Rządem Republiki Łotewskiej Konwencja Sanitarna
o następującem brzmieniu:

Konwencja sanitarna z Łotwą.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej z jednej strony,
Rząd Rzeczypospolitej Łotewskiej z drugiej strony,
dążąc do zabezpieczenia zdrowia publicznego przed
zawleczeniem i szerzeniem się chorób zakaźnych, po-
stanowiły zawrzeć Konwencję Sanitarną i w tym celu
zamianowały swemi pełnomocnikami:

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej:

pp. Dr. Henryka Trenknera, Naczelnika Wydziału
w Ministerstwie Zdrowia Publicznego i
Edmunda Sobolewskiego, starszego referenta
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,

Rząd Rzeczypospolitej Łotewskiej:

P. Martina Nukšę, Posła Nadzwyczajnego i Mi-
nistra pełnomocnego Łotwy w Polsce i
Dr. Janisa Kivickiego, Dyrektora Departamentu
Zdrowia w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych,
którzy, po okazaniu swych pełnomocnictw, uznanych
za dostateczne i dobre co do formy, zgodzili się na
następujące wzajemne zobowiązania Państw, zawiera-
jących umowę na wypadek pojawienia się chorób
zakaźnych na ich terytorjach.

I.

Zobowiązania Państw, zawierających umowę na wypadek
pojawienia się chorób zakaźnych na ich terytorjach.

Art. 1.

Strony, zawierające umowę zobowiązują się do
powiadamiania się natychmiast w drodze telegraficz-
nej o pierwszym przypadku cholery, lub dżumy, jak
również o wypadkach podejrzanych i powiadamiać
się piśmiennie o epidemicznym szerzeniu się tyfusu
plamistego i powrotnego.

Art. 2.

Komunikat o chorobach, wymienionych w art. 1
powinien zawierać:

- 1) nazwę choroby (nazwa łacińska) i jej formę,
- 2) miejsce i datę wystąpienia,
- 3) pochodzenie i źródło choroby,

NOUS STANISŁAW WOJCIECHOWSKI,
PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE POLONAISE,

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront,
Salut:

Une Convention Sanitaire ayant été signée
à Varsovie le sept Juillet mil neuf cent vingt deux
entre le Gouvernement de la République Polonaise
et le Gouvernement de la République de Lettonie,
Convention, dont la teneur suit:

Convention sanitaire de Lettonie.

Le Gouvernement de la République de Pologne
d'un côté et Le Gouvernement de la République de
Lettonie de l'autre animés du désir de sauvegarder
la santé publique de l'apparition et de l'extension
des maladies infectieuses, sont convenus de conclure
une Convention sanitaire et à cet effet ont désigné
comme leurs fondés de pouvoir:

Le Gouvernement de la République de Pologne:

Messieurs: Dr. Henryk Trenkner, Chef de la
Section au Ministère de la Santé Publique, et
Edmund Sobolewski, 1-er Rapporteur au Mini-
stère des Affaires Étrangères.

Le Gouvernement de la République de Lettonie:

Messieurs: Martins Nukša, Envoyé Extraordinaire
et Ministre Plénipotentiaire de Lettonie en Pologne, et
Dr. Janis Kivitzky, Directeur du Département
de Santé au Ministère de l'Intérieur.

lesquels s'étant réciproquement présenté leurs pleins-
pouvoirs reconnus en bonne et due forme, sont
convenus des engagements des États Contractants
en cas de l'apparition des maladies infectieuses sur
leur territoire.

I.

Engagements des Parties Contractantes en cas d'appari-
tion des maladies infectieuses sur leurs territoires.

Art. 1.

Les Parties Contractantes s'engagent à s'infor-
mer immédiatement par la voie télégraphique du
premier cas du choléra et de la peste ainsi que des
cas suspects, et de s'informer par écrit de la pro-
pagation épidémique du typhus recurrent et exanthé-
matique.

Art. 2.

Le communiqué sur les maladies énumérées
dans l'art. 1 devra contenir:

- 1) La dénomination de la maladie (dénomina-
tion scientifique latine) et la forme de celle-ci,
- 2) le lieu et la date de l'apparition,
- 3) l'origine et la source de la maladie,

- 4) liczbę zachorowań i zgonów,
5) nazwę zakażonej jednostki administracyjnej (art. 8),
6) środki przewidziane.

Celem zorientowania się o śmiertelności niezbęd-
nym jest, aby ogólna liczba przypadków obejmowała
również przypadki, podane do wiadomości jako zgony.

Art. 3.

Oprócz komunikatów natychmiastowych, prze-
widzianych w art. 1, winny być również wysyłane ko-
munikaty tygodniowe, uwzględniające dalszy przebieg
chorób, wymienionych w art. 1, jak również zarzą-
dzenia, przewidziane z tego tytułu oraz wszelkie
okoliczności, mogące mieć znaczenie epidemiologiczne.

Tygodniowe komunikaty winny zawierać również
poprawki wszelkich ewentualnych błędów i niedokład-
ności poprzednich komunikatów.

Art. 4.

Każda ze stron, zawierających umowę, zobowią-
zuje się udzielać regularnie drugiej stronie wszelkich
urzędowych publikacji sanitarnych. Jeżeli na tery-
torjum jednej ze stron, zawierających umowę, pojawi
się lub zaczyna się szerzyć epidemicznie choroba za-
kaźna, która nie występuje zazwyczaj na danym te-
rytorjum, lub zazwyczaj nie szerzy się nagminnie, to
właściwa strona obowiązana jest zawiadomić o tem
drugą, jak również przesłać wszelkie szczegóły,
dotyczące danej choroby.

Art. 5.

Komunikaty, przewidziane w art. 1, jak również
zawiadomienia, przewidziane w art. 3 i 4 będą do-
starczane przez centralne władze sanitarne danego
Państwa bezpośrednio centralnym władzom sanitarnym
drugiej strony. Ten sam komunikat jednocześnie
winien być dostarczony przedstawicielowi dyploma-
tycznemu drugiej strony, jak również przesyłany Sekcji
Higijeny Ligi Narodów.

Art. 6.

Konwencja niniejsza, na zasadzie porozumienia
stron w drodze dyplomatycznej, może być rozcią-
gnięta również na inne choroby zakaźne, nie wymie-
nione w art. 1.

Art. 7.

Jeżeli jedno z Państw, zawierających umowę,
będzie posiadało wiadomości o pojawieniu się zakaź-
nej choroby epidemicznej na terytorjum, należącym
do państwa sąsiedniego i przedsięwzięcie z tego po-
wodu środki ochronne, to obowiązane jest powiado-
mić drugą stronę o przedsięwziętych środkach ochron-
nych, jak również i okolicznościach, które wywołały
dane zarządzenia.

II.

Środki, stosowane względem terytorjum zakażonego.

Art. 8.

Za zakażoną można uważać jedynie jednostkę
administracyjną — „powiat”, „aprinkis”, lub gminę
„wiejską” lub „miejską”, „pagasta”.

- 4) le nombre des malades et des décès,
5) l'unité administrative contaminée (art. 8),

6) les mesures prises.

Afin qu'il soit possible de se faire une idée
de la mortalité, il sera nécessaire, que le nombre
général des cas contienne aussi tous les cas portés
à la connaissance comme décès.

Art. 3.

Outre les communiqués immédiats, prévus
à l'art. 1, devront également être envoyés des commu-
niqués hebdomadaires concernant le cours ultérieur
des maladies spécifiées à l'art. 1 ainsi que les me-
sures prises à cet effet et toutes les circonstances
qui peuvent avoir une importance épidémiologique.
Ces communiqués hebdomadaires doivent contenir
la correction des erreurs ou des inexactitudes éven-
tuelles commises dans les communiqués précédents.

Art. 4.

Chaque Partie Contractante s'engage de commu-
niquer régulièrement à l'autre Partie Contractante
toutes les publications des autorités sanitaires centrales.

Lorsque sur le territoire d'un des États con-
tractants apparaît une maladie infectieuse ou bien
prend une extension épidémique, qui n'apparaît pas
généralement ou n'y prend jamais une forme épidé-
mique, l'État susmentionné est obligé d'en faire
part à l'autre État contractant et des circonstances
y ayant trait.

Art. 5.

Les communication prévues par l'article 1, ainsi
que les informations prévues par les articles 3 et 4,
seront faites par les autorités sanitaires centrales
de l'État donné directement aux autorités sanitaires
centrales de l'autre État contractant. La même
communication sera adressée en même temps au
représentant diplomatique de l'autre État contractant
ainsi qu'à la Section d'Hygiène de la Société des
Nations.

Art. 6.

La présente Convention pourra, d'entente ré-
ciproque par la voie diplomatique être étendue sur
d'autres maladies infectieuses, non spécifiées dans
l'art. 1.

Art. 7.

Lorsqu'un des États contractants aura été
informé de l'apparition d'une maladie infectieuse
épidémique dans une région, appartenant à l'État
voisin et aura pris de ce chef des mesures de pré-
caution, il sera tenu de porter à la connaissance
de l'autre État contractant les mesures de précaution,
qu'il avait prises, ainsi que les informations les
ayant provoquées.

II.

Mesures à prendre par rapport aux territoires contaminés.

Art. 8.

Peut être considérée comme contaminée seu-
lement une unité administrative: un district (powiat,
aprinkis) ou une commune urbaine ou rurale (pagasts).

Dane terytorjum może być ogłoszone za zakażone, jeżeli w przypadku cholery utworzy się ognisko epidemiczne, w przypadku tyfusu plamistego i powrotnego — w razie szerzenia się nagminnego tych chorób, w przypadku dżumy, w razie stwierdzenia jednego lub kilku niezawleczonych przypadków.

Wyraz ognisko oznacza, że przypadki cholery pojawiły się poza bezpośrednim otoczeniem pierwszego, lub pierwszych przypadków, oraz, że nie udało się ograniczyć choroby do miejsca pierwotnego wystąpienia.

Art. 9.

Gmina lub powiat, które były uważane za zakażone na zasadzie art. 8, winny być uważane za wolne od zakażenia; w przypadku cholery lub dżumy po 5 dniach od chwili zgonu, lub izolacji ostatniego chorego; odnośnie do tyfusu plamistego i powrotnego, jeżeli zmniejszenie się liczby zachorowań, lub stwierdzenie przypadków sporadycznych wskazują, że choroba straciła charakter nagminny.

Art. 10.

Przeciwko zawleczeniu chorób zakaźnych, wymienionych w art. 1, dopuszczalne są następujące środki:

- 1) oględziny i badanie lekarskie,
- 2) usuwanie i odosobnianie chorych i osób podejrzanych o jedną z wymienionych chorób,
- 3) dezynfekcja i dezynsekcja osób i bagażu, jak również wagonów kolejowych i oddziałów okrętowych,
- 4) dezynfekcja towarów, a w przypadku dżumy również deratyzacja,
- 5) zakaz wjazdu osób nieszczepionych przeciwko cholercie.

III.

Granice lądowe.

Art. 11.

Indywidualnym oględzinom i badaniu lekarskiemu poddane będą na granicy osoby, przybywające z miejscowości zakażonych, lub okazujące objawy jednej z chorób, wymienionych w art. 1.

U osób, podejrzanych o cholercę, lub dżumę, mogą być w razie potrzeby dokonywane badania bakteriologiczne.

Oględziny i badania lekarskie winny jaknajmniej utrudniać ruch graniczny.

Art. 12.

Osoby, uznane podczas badania lekarskiego za chore, lub podejrzane o jedną z chorób, wymienionych w art. 1, podlegają odosobnieniu przez władze sanitarne Państwa przeznaczenia i leczeniu w spe-

Un territoire peut être déclaré comme contaminé lorsque au cas du choléra, un foyer d'épidémie s'est formé; lorsque au cas du typhus recurrent et exanthématique il y a une propagation épidémique de ces maladies, et au cas de la peste, lorsque seront constatés un ou plusieurs cas non importés.

Le mot „foyer” veut dire, que l'apparition de cas du choléra a eu lieu en dehors du cercle direct du premier ou des premiers cas, et qu'on n'a pas réussi à limiter la propagation de la maladie au lieu de sa première apparition.

L'information qu'une unité territoriale est déclarée comme contaminée et que des mesures appropriées ont été prises de ce chef, sera faite conformément aux stipulations de l'art 5.

Art. 9.

Une commune ou un district (powiat—aprinkis), qui selon l'art. 8 serait déclaré comme contaminé, devra être considéré comme libre de toute infection lors de l'expiration de 5 jours, en cas du choléra ou de la peste, à partir de la mort ou de l'isolation du dernier malade; en cas du typhus exanthématique et recurrent si la diminution du nombre des malades ou bien la constatation des cas sporadiques, permettent de conclure que la maladie a perdu son caractère épidémique.

Art. 10.

Comme mesures à prendre contre l'introduction des maladies énumérées dans l'art. 1, sont admissibles:

- a) l'inspection et l'examen médical,
- b) l'évacuation et l'isolation des malades et des personnes suspectes d'une des maladies susmentionnées,
- c) la désinfection et l'épouillage des personnes et des bagages, ainsi que des wagons de chemin de fer et des emplacements des navires,
- d) la désinfection des marchandises et en cas de la peste, la dératisation de celles-ci,
- e) l'interdiction d'entrée aux personnes, n'ayant pas été vaccinées contre le choléra.

III.

Frontières Terrestres.

Art. 11.

Seront soumises à une visite et à un examen sanitaire individuel à la frontière les personnes venant des régions contaminées ou bien les personnes chez qui on constatera des symptômes d'une des maladies énumérées dans l'art. 1. Les personnes suspectes du choléra ou de la peste, pourront être soumises, en cas de nécessité à un examen bactériologique. L'inspection et l'examen médical doivent le moins possible entraver le mouvement frontière.

Art. 12.

Les personnes reconnues à l'examen médical malades ou suspectes d'une des maladies énumérées dans l'art 1, seront isolées par les autorités sanitaires de l'État de destination afin d'être soignées

cialnie urządzonych do tego celu zakładach, gdzie pozostają do chwili zupełnego wyzdrowienia, lub ściślego rozpoznania choroby.

Zatrzymywanie osób zdrowych celem obserwacji jest niedopuszczalne.

Osoby, jadące z terytorjów zakażonych, lub osoby, które stykały się z chorymi na jedną z chorób, wymienionych w art. 1, będą po przybyciu na miejsce przeznaczenia podlegały dozorowi sanitarnemu, który nie może trwać dłużej niż 5 dni w przypadku cholery, 7 dni w przypadku dżumy, 8 dni w przypadku tyfusu powrotnego i 14 dni w przypadku tyfusu plamistego od chwili wyjazdu danej osoby z terytorjum zakażonego, lub od chwili stwierdzenia choroby na granicy. W tym celu osobom tym może być nakazane stawienie się po przybyciu na miejsce przeznaczenia u właściwych władz sanitarnych.

Art. 13.

Personel sanitarny, kolejowy, jak również osoby, delegowane urzędowo przez Rządy stron umawiających się, podlegają zarządzeniom sanitarnym jedynie w razie ujawnionego zachorowania na jedną z chorób, wymienionych w art. 1.

Art. 14.

Osobisty bagaż podróżnych podlega dezynfekcji, względnie dezynsekcji, jeżeli w myśl art. 11 zdaniem lekarza urzędowego, zachodzi podejrzenie zakażenia. Strony umawiające się zastrzegają sobie prawo poddawania specjalnym zarządzeniom sanitarnym niektórych kategorii osób, podróżujących grupami w warunkach niehigienicznych, jako to: uchodźcy, pielgrzymi, emigranci, reemigranci, repatrijanci, włóczędzy, cyganie i t. p., a mianowicie: odosobnieniu chorego oraz osób, które stykały się z chorym, dezynfekcji i dezynsekcji osób i bagażu, badaniu bakteriologicznemu podróżnych, strzyżeniu i t. p.

Art. 15.

Celem zwalczania cholery można zarządzić szczepienia ochronne, o ile dana osoba nie może wykazać się świadectwem urzędowym o dokonaniu szczepienia w okresie czynnym.

Podróżnym, którzy nie zechcą się poddać szczepieniu, może być zabroniony wjazd.

Art. 16.

Względem osób, przybywających na granicę kolejami i ich bagażu, postępuje się zgodnie z przepisami art. 14; wykonywanie zarządzeń sanitarnych nie powinno zatrzymywać ruchu kolejowego.

W tym celu Państwa, zawierające umowę, winny utworzyć na stacjach pogranicznych odpowiednie punkty sanitarno-nadzorcze, których sprawność po-

dans des établissements organisés spécialement à cet effet où elles resteront jusqu'à leur guérison complète ou bien jusqu'à l'établissement du diagnostic définitif.

Il est inadmissible de retenir les personnes bien portantes en vue d'observation.

Les personnes provenant des régions contaminées ou bien ayant été en contact avec les personnes atteintes d'une des maladies énumérées dans l'art. 1, seront soumises au bout de leur voyage à une surveillance sanitaire dont la durée ne doit dépasser en cas du choléra 5 jours, en cas de la peste 7 jours, du typhus recurrent — 8 jours et du typhus exanthématique 14 jours, à partir du départ de la personne en question de la région contaminée ou de la constatation de la maladie à la frontière. A cet effet ces personnes peuvent être obligées, lors de leur arrivée à destination, à se présenter aux autorités sanitaires compétentes.

Art. 13.

Le personnel sanitaire, le personnel de chemin de fer, ainsi que les délégués autorisés officiellement par leurs gouvernements, ne seront soumis à la frontière aux mesures sanitaires qu'en cas d'une affection évidente par une des maladies spécifiées dans l'art. 1.

Art. 14.

Les bagages personnels seront soumis à la désinfection, éventuellement à l'épouillage, lorsque selon l'art. 11 et l'avis d'un médecin y autorisé officiellement, ils seront suspects d'infection.

Les États contractants se réservent le droit de soumettre certaines catégories d'individus voyageant en groupes et dans des conditions non hygiéniques, tels que ouvriers saisonniers, réfugiés, pèlerins, émigrés, réémigrés, rapatriés, vagabonds, bohémiens etc., à des mesures sanitaires spéciales, à savoir: à l'isolation du malade ou bien des personnes, ayant eu contact avec le malade, à la désinfection et l'épouillage des personnes et des bagages, à l'examen bactériologique des voyageurs, à la vaccination, à la coupe des cheveux etc.

Art. 15.

Pour combattre le choléra, on pourra procéder à la frontière à des vaccinations prophylactiques, si la personne donnée ne peut démontrer au moyen d'une attestation qu'elle a subi une telle vaccination dans le délai encore efficace. Si le voyageur ne veut pas se soumettre aux mesures prescrites, il lui peut être interdit de franchir la frontière.

Art. 16.

Les personnes arrivant à la frontière dans des trains, ainsi que leurs bagages, seront traités selon les prescriptions énumérées dans l'art. 14, lesquelles, toutefois, doivent être exécutées de façon à ne pas entraver le mouvement des chemins de fer.

A cet effet, les États contractants doivent organiser à leurs gares-frontières des points appropriés de surveillance médicale dont la capacité sera pro-

winna być dostosowana do ruchu podróźnych i towarów w danym punkcie.

Art. 17.

W przypadku ujawnienia w pociągu, który przebył granicę, osoby chorej na jedną z chorób, wymienionych w art. 1, dotyczący wagon albo przedział, poddany będzie przez władze kraju przeznaczenia dezynfekcji, a w razie potrzeby wagon ten będzie odczepiony.

Podróżni, którzy stykali się z chorym, podlegają oględzinom lekarskim. Osób, uznanych za zdrowe, nie zatrzymuje się, jednakowoż mogą być one zarówno jak ich bagaż poddane dezynfekcji, a w przypadku tyfusu powrotnego lub plamistego—dezynsekcji.

Art. 18.

Strony zawierające umowę zobowiązują się:

1) utrzymywać w czystości, dezynfekować, dezynsekwować, a w razie potrzeby deratyzować wszystkie pociągi, przybywające na granicę, jak również ich personel.

2) rozciągać ścisły dozór sanitarny w obrębie dworców kolejowych, czuwać nad zaopatrzeniem dworców w dobrą wodę do picia, nad czystością wychodków w pociągach i na dworcach, jak również nad utrzymaniem bufetów w należytych stanie, a w okresie cholery zakazać sprzedaży produktów, mogących szerzyć zarazę.

3) zarządzić, aby na podległych ich władzy terytorjach pogranicznych, osoby chore na jedną z chorób, wymienionych w art. 1, były we właściwym czasie usuwane z pociągów, oraz aby w wypadkach takich przedsięwzięto środki, przewidziane w art. 10 punkty c, d i e.

Państwa, zawierające umowę, zobowiązują się wzajemnie powiadamiać o tego rodzaju wydarzeniach.

Art. 19.

Zasady i przepisy, przewidziane przez niniejszą Konwencję, dotyczą również dróg lądowych, żeglugi rzecznej i powietrznej, z uwzględnieniem właściwych zmian.

IV.

Towary.

Art. 20.

Towary mogą być poddawane dezynfekcji tylko w razie stwierdzenia przez urzędowego lekarza jawnych oznak zakażenia towaru, albo jego opakowania. Za lekarza urzędowego w duchu niniejszej Konwencji uważać należy lekarza, posiadającego urzędowe upoważnienie.

Niezależnie od powyższego następujące towary, pochodzące z miejscowości, dotkniętych jedną z chorób, wymienionych w art. 1, można poddawać dezynfekcji, albo też zakazać ich wwozu, o ile nie zostały uprzednio poddane dezynfekcji:

portionnée à l'importance du trafic habituel par ces points de transit.

Art. 17.

Lorsque dans un train arrivé à la frontière se trouvera une personne atteinte d'une des maladies énumérées dans l'art. 1, le wagon du chemin de fer ou bien le compartiment du wagon seront désinfectés par les autorités de la gare de destination et le wagon sera en cas de nécessité détaché.

Les voyageurs qui étaient en contact avec les malades, seront visités par les médecins. Les personnes reconnues comme bien portantes, ne seront pas retenues, mais elles peuvent être soumises, ainsi que leurs bagages, à la désinfection et en cas du typhus recurrent ou exanthématique à l'épouillage.

Art. 18.

Les États contractants s'engagent:

1) tenir en ordre, désinfecter, épouiller et, en cas de nécessité, dératiser tous les trains arrivant à la frontière, ainsi que le personnel de ces trains;

2) maintenir dans l'enceinte de la gare une rigoureuse surveillance sanitaire, avoir soin que la gare soit pourvue en eau potable pure, maintenir dans un état sanitaire nécessaire les lieux d'aisance dans les trains et à la gare ainsi que les buffets; pendant l'épidémie du choléra interdire la vente des produits qui comportent le danger d'une infection;

3) Prendre soin que les personnes atteintes d'une des maladies spécifiées dans l'article 1 soient isolées à temps, avant la frontière et que les mesures à prendre dans de telles circonstances soient effectuées conformément à l'art. 10 al. c, d, e. Les États contractants s'engagent à se tenir au courant de pareils cas survenus.

Art. 19.

Les principes et les prescriptions prévus par la présente Convention concernent également les routes terrestres, la navigation fluviale et aérienne, avec des modifications correspondantes.

IV.

Marchandises.

Art. 20.

Les marchandises peuvent être soumises à une désinfection seulement lorsque le médecin autorisé constate des indices évidents d'infection sur celles-ci ou sur leur emballage.

Sous l'autorité sanitaire, selon l'esprit de cette Convention, est compris un médecin officiellement fondé de pouvoir.

Indépendamment de ce qui précède, les marchandises suivantes de provenance d'une région atteinte d'une des maladies spécifiées à l'art. 1, peuvent être soumises à une désinfection ou bien l'importation de ces marchandises, sans une désinfection préalable, peut être interdite:

1) znoszone ubranie, używana bielizna osobista i pościel. Nie można zakazać przywozu powyższych przedmiotów w wypadku przesiedlenia się albo też gdy stanowią one bagaż; w wypadkach tych należy z nimi postąpić zgodnie z przepisami art. 14, 16 i 17.

2) Szmaty i galgany, z wyjątkiem szmat prasowanych, przewożonych w belach, obciążonych obręczami.

Nie podlegają zakazowi przywozu:

1) Świeże odpadki, pochodzące wprost z przędzalni, tkalni, szwalni i bielników, sztuczna wełna i skrawki świeżego papieru.

2) Listy, pocztówki, druki, książki, broszury, papiery handlowe i t. d. za wyjątkiem przesyłek pocztowych.

Nie może być zabroniony tranzyt przez terytorjum jednej ze stron układających się towarów, idących w należyłym opakowaniu, wykluczającym możliwość zakażenia; towary te nie podlegają również dezynfekcji w czasie tranzytu.

Wyznaczenie miejsca wykonywania dezynfekcji towarów należy do Państwa przeznaczenia. Dezynfekcja i dezynsekcja będą wykonywane według metod, uznanych przez naukę, z uwzględnieniem rodzaju towarów.

V.

Zarządzenia na terytorjum przygranicznym.

Art. 21.

Za terytorjum przygraniczne uważa się pas, odległy od granicy nie dalej, niż 5 klm. Państwa, zawierające umowę, dostarczą sobie wzajemnie, w przeciągu miesiąca od daty wejścia w życie niniejszej umowy spisu powiatów (apilnkis) i gmin przygranicznych, ze wskazaniem właściwych dla nich władz sanitarnych.

W wypadku pojawienia się cholery, dżumy, tyfusu plamistego i powrotnego na terytorjum przygranicznym, sanitarne władze przygraniczne, zgodnie z art. 5, porozumieją się celem wzajemnego dostarczenia sobie władomości:

1) o pierwszych przypadkach wyżej wymienionych chorób,

2) o dalszym przebiegu tych chorób,

3) o środkach stosowanych.

Niezależnie od powyższego władze sanitarne terytorjum przygranicznego będą się informować wzajemnie o wszelkich chorobach zakaźnych, mających przebieg nagminny.

W razie wystąpienia cholery, dżumy, tyfusu plamistego i powrotnego, lub w razie epidemicznego szerzenia się innej choroby zakaźnej, władze sanitarne terytorjum przygranicznego danego Państwa zezwolą władzy sanitarnej terytorjum, położonego po drugiej stronie granicy na wysłanie urzędowego lekarza, celem zebrania na miejscu danych, dotyczących epidemii. W takim wypadku władza sanitarna

1) Vêtements, linge et literie usagés.

Lorsque ces objets seront transportés comme bagage personnel ou bien à la suite d'un changement de logement, il ne seront pas frappés d'une prohibition d'importation, mais seront traités selon l'art. 14, 16, 17.

2) Chiffons et loques, à l'exception des chiffons pressés venant en balles et encerclés de fer.

Ne peuvent être prohibés:

1) Nouveaux déchets qui viennent directement des fabriques textiles, des filatures, d'ateliers de confection et de laminoirs ainsi que la laine artificielle et les morceaux de papier nouveau.

2) Lettres, cartes postales, imprimés, livres, brochures, papiers commerciaux etc. à l'exception des colis postaux.

Le transit des marchandises susnommées à travers le territoire d'un des États contractants ne peut pas être interdit lorsqu'elles sont transportées sous un emballage excluant toute infection; également ces marchandises ne seront soumises pendant leur trajet à aucune désinfection.

Le lieu où la désinfection des marchandises pourra être opérée sera désigné par l'autorité du pays de destination.

La désinfection et l'épouillage seront effectués selon la méthode scientifiquement reconnue et appropriée au genre de marchandises.

V.

Mesures dans les Régions frontalières.

Art. 21.

Sera considérée comme région frontière une zone limitrophe n'étant éloignée de la frontière plus de 5 klm. Les États contractants se communiqueront réciproquement la liste des districts (apilnkis) et des communes frontalières avec un index des autorités sanitaires de ces régions, au bout d'un mois à partir de l'entrée en vigueur de cette Convention.

En cas d'apparition du choléra, de la peste, du typhus exanthématique et recurent dans la région frontière, les autorités sanitaires, selon l'esprit de l'art. 5, entreront en rapports entre eux, en vue d'informations réciproques.

L'objet de ces informations feront:

1) les premiers cas d'une des maladies susmentionnées;

2) les informations périodiques sur le cours ultérieur de ces maladies;

3) les mesures appliquées.

Indépendamment de ce qui précède, les autorités sanitaires de la région frontière s'informeront réciproquement de toutes les autres maladies infectieuses, si elles prennent une extension épidémique.

En cas d'apparition du choléra, de la peste, du typhus recurent et exanthématique dans une région frontière, ou bien lorsqu'une autre maladie infectieuse y prend une extension épidémique, l'autorité sanitaire de la région frontière respective accordera son assentiment à l'autorité sanitaire des régions se trouvant de l'autre côté de la frontière d'envoyer son médecin officiel en vue de prendre sur place

przygraniczna Państwa zainteresowanego określi wyraźnie władzy sanitarnej terytorjum dotkniętego epidemją, co mianowicie jest przedmiotem jej zainteresowania. Na zasadzie tego oświadczenia właściwe władze sanitarne wyznaczą władzom sanitarnym drugiego Państwa dzień i miejsce, w którym lekarz sanitarny, kierujący inspekcją, winien się stawić.

Władze sanitarne terytorjów przygranicznych obu stron będą działały zgodnie w dziedzinie ochrony zdrowia publicznego i walki z chorobami zakaźnymi i na żądanie będą udzielały sobie wzajemnie pomocy.

Art. 22.

Środki sanitarne, przewidziane w niniejszej Konwencji, dla komunikacji kolejami i innymi drogami mogą być zastosowane również do lokalnego ruchu przygranicznego. Wszelako strony, zawierające umowę, zobowiązują się według możliwości ułatwiać ruch przygraniczny, stosując jedynie te zarządzenia, przewidziane w Konwencji, które okażą się bezwzględnie konieczne.

Art. 23.

W razie pojawienia się w miejscowości przygranicznej cholery, zakazowi może podlegać również przywóz surowych owoców i jarzyn oraz nabiału z zakażonego terytorjum przygranicznego.

VI.

Pograniczne punkty dozoru sanitarnego.

Art. 24.

Celem przeprowadzenia środków sanitarnych, przewidzianych w niniejszej konwencji, w punktach przechodzenia linii kolejowych będą urządzone pograniczne punkty dozoru sanitarnego, zaopatrzone w pomieszczenia i urządzenia, niezbędne do celów odosobnienia i leczenia osób chorych i podejrzanych o chorobę oraz do dezynfekcji i dezynsekcji, rozmiarami swemi odpowiadające potrzebom ruchu osób i towarów przez daną miejscowość.

Art. 25.

Strony, zawierające umowę, oznaczą na zasadzie wzajemnego porozumienia centralnych władz sanitarnych, w których miejscowościach mają być urządzone punkty dozoru sanitarnego.

Strony, zawierające umowę, zastrzegają sobie prawo, w razie groźnego szerszenia się epidemji, czasowego zamykania dla ruchu podróżnych z danego terytorjum drugiego Państwa, lub z części tego terytorjum, tych punktów pogranicznych, w których urządzenie stacji dozoru sanitarnego będzie przedstawiało istotne trudności. Druga strona będzie powiadomiona co najmniej na osiem dni przed wprowadzeniem w czyn tego zamierzenia. Strony, zawierające umowę, zobowiązują się jednak zapewnić swobodny ruch podróżnych i towarów przez inne punkty graniczne.

des informations sur l'épidémie. Dans de pareils cas, l'autorité sanitaire de frontière intéressée désignera exactement à l'autorité sanitaire de l'État du territoire atteint de l'épidémie l'évènement dont la constatation directe lui paraîtra désirable. Sur la base de cette déclaration les autorités sanitaires compétentes fixeront aux autorités sanitaires de l'autre État contractant le jour, où leur médecin officiel, qui dirige l'inspection, devra se trouver sur la place indiquée.

Les autorités sanitaires de frontière des deux Parties collaboreront de concert dans le domaine de la protection de la santé publique et dans celui de la lutte contre les maladies infectieuses et se prêteront sur leur demande, un secours mutuel.

Art. 22.

Les mesures sanitaires, qui sont prévues par la présente Convention pour les chemins de fer et la circulation sur d'autres voies de communication, peuvent être étendues sur le mouvement frontière local. Toutefois, les États contractants s'engagent à faciliter autant que possible le mouvement frontière en n'appliquant que les mesures indispensables selon l'esprit de la présente Convention.

Art. 23.

Au cas de l'apparition du choléra dans la région frontière peut être, entre, autres, interdit l'import des régions frontières contaminées des fruits crus, des légumes et des produits de lait.

VI.

Les points frontières de surveillance médicale.

Art. 24.

En vue d'assurer l'application des mesures prévues par cette Convention, seront organisés des points de surveillance sanitaire aux points de passage des chemins de fer. Ces points de surveillance, en vue de l'isolation et du traitement des malades et des personnes suspectes, en vue de la désinfection et de l'épouillage, seront munis d'emplacements et d'installations suffisants pour que la circulation réciproque ne soit pas entravée.

Art. 25.

Les endroits où seront organisés des points de surveillance sanitaire, devront être fixés d'entente par les autorités sanitaires centrales des deux Parties Contractantes. Les États contractants, au cas de l'extension d'une épidémie dangereuse, se réservent le droit de suspendre à temps le mouvement des voyageurs et des wagons d'une région entière ou d'une partie de cette région de l'autre pays, là où l'organisation des points de surveillance sanitaire se heurte à des obstacles sérieux. Le second État contractant sera avisé de cette mesure au moins 8 jours d'avance. Les États contractants s'engagent toutefois à faciliter la circulation des voyageurs et des marchandises par d'autres points frontières.

Art. 26.

Pobieranie opłat od podróżnych za pomoc lekarską, udzieloną na zasadzie niniejszej Konwencji na pogranicznych stacjach dozoru sanitarnego, za utrzymanie ich podczas izolacji w szpitalach z powodu podejrzenia o jedną z chorób, wymienionych w art. 1, jak również za wydatki, połączone ze stosowaniem innych środków sanitarnych, przewidzianych w niniejszej Konwencji nie jest dopuszczalne.

Powyższe wydatki obciążają Skarb tego Państwa, na którego terytorjum środki te są stosowane, o ile na zasadzie praw miejscowych do pokrywania ich nie są zobowiązane ciała autonomiczne, lub inne osoby prawne lub fizyczne. Pobieranie opłaty za przeprowadzenie dezynfekcji, dezynsekcji lub deratyzacji z rozporządzenia władz sanitarnych, dopuszczalne jest jedynie względem towarów, do których środki te mogą być stosowane na zasadzie niniejszej Konwencji, a to w wysokości rzeczywistych wydatków za zużyte do tych celów materiały. Strony, zawierające umowę, powiadomią się wzajemnie we właściwym czasie o wysokości danych opłat. Wymienione warunki nie dotyczą repatriantów.

Art. 27.

Strony, zawierające umowę, uznają wzajemnie świadectwa lekarskie, wystawiane przez lekarzy urzędowo uprawnionych, dotyczące szczepienia, dezynfekcji, dezynsekcji, deratyzacji i innych środków zapobiegawczych.

VII.

Ruch morski.

Art. 28.

Państwa, zawierające umowę, zobowiązują się stosować następujące środki względem statków, odpływających na morze:

a) zakazać przyjmowania na pokład podróżnych, zdradzających objawy cholery, dżumy, tyfusu powrotnego i plamistego.

b) zakazać przyjmowania na pokład osób, przybywających z miejscowości, dotkniętych cholera, o ile osoby te nie były poddane we właściwym czasie szczepieniom ochronnym.

c) zabronić przyjmowania na pokład osób, pochodzących z miejscowości, dotkniętych tyfusem plamistym lub powrotnym, o ile osoby te nie były poddane dezynsekcji. Dezynsekcja podróżnych i ich brudnej bielizny, odzieży i pościeli powinna być wykonana możliwie w ciągu doby, poprzedzającej przyjęcie na pokład;

d) w wypadku dżumy powinny być zastosowane środki, zapobiegające wtargnięciu szczurów na statki (przymocowywanie statków na linach, zaopatrzonych w tarcze ochronne, usuwanie kładek i mostków poza godzinami pracy).

e) w wypadku cholery należy czuwać nad czystością wody, magazynowanej do picia.

Art. 26.

En vertu de la présente Convention, il est interdit de percevoir des voyageurs des taxes pour le secours médical, qui leur a été prêté au point-frontière de surveillance sanitaire, ainsi que pour leur isolation à l'hôpital, appliqué en vertu du soupçon d'une des maladies prévues à l'art. 1, non moins les frais occasionnés par l'application des mesures prescrites par la présente Convention.

Les dépenses susmentionnées grèvent les finances de l'État sur le territoire duquel ces mesures ont été prises, à moins qu'en vertu des lois locales, ne soient pas obligés à les couvrir les corps autonomes ou bien d'autres personnes juridiques ou physiques.

La perception des taxes pour la désinfection, l'épouillage et dératisation — mesures prises par les autorités sanitaires, n'est admissible que relativement aux marchandises soumises à ces mesures selon l'esprit de la présente Convention, et seulement dans la proportion des frais réels des matériaux employés à cet effet.

Les États contractants s'informeront mutuellement à temps voulu du montant des taxes respectives.

Toutes ces conditions ne se rapportent pas aux rapatriés.

Art. 27.

Les États contractants reconnaissent réciproquement comme valables les certificats des médecins autorisés officiellement sur la vaccination, la désinfection, l'épouillage, la dératisation et toutes les autres mesures de précaution.

VII.

Trafic Maritime.

Art. 28.

Les États contractants s'engagent à prendre dans leurs ports les mesures suivantes au sujet des bateaux se rendant en mer:

a) interdire l'embarquement des personnes offrant les symptômes du choléra, de la peste, du typhus recurrent et exanthématique;

b) interdire l'embarquement des personnes venues des régions atteintes du choléra, à moins que ces personnes ne se soient soumises, dans un délai approprié, à une vaccination prophylactique;

c) interdire l'embarquement des personnes venant des régions atteintes de typhus recurrent et exanthématique, à moins que ces personnes se soient soumises à l'épouillage. L'épouillage des voyageurs, de leur linge sale, vêtements et de la literie ayant été en usage doit, autant que possible, être opéré au cours des dernières 24 heures, précédant l'embarquement;

d) en cas de la peste, devront être prises des mesures en vue d'empêcher l'invasion des rats sur le bateau (attacher les bateaux par des cordes munies de plaques, enlever les passerelles et les pontons sauf pendant le temps du service etc.);

e) en cas du choléra il faut veiller que l'eau potable emmagasinée à bord soit pure.

Art. 29.

Za zakażony uważa się statek, na którym stwierdzono przypadek cholery, dżumy, tyfusu plamistego i powrotnego lub statek, na którym w ciągu ostatnich siedmiu dni były przypadki cholery lub dżumy, lub w ciągu ostatnich dni 14 przypadki tyfusu plamistego lub powrotnego.

Za podejrzaną uważać się będzie każdy statek, na którym w chwili odbicia od portu lub w czasie podróży stwierdzono przypadki cholery, dżumy, tyfusu plamistego i powrotnego, lecz na którym w ciągu ostatnich pięciu dni nie było nowych przypadków cholery, w ciągu ostatnich siedmiu dni dżumy, w ciągu ostatnich czternastu dni nowych przypadków tyfusu plamistego, w ciągu ostatnich ośmiu dni świeżych przypadków tyfusu powrotnego. Jako wolny od wszelkiej choroby zakaźnej będzie uważany statek, na którym aczkolwiek przybył z portu zakażonego, na trzy dni przed odbiciem od brzegu w czasie podróży i od chwili przybycia do portu przeznaczenia nie stwierdzono żadnego przypadku chorób, wymienionych w art. 1.

Art. 30.

Statki zakażone podlegają następującym zarządzeniom:

- 1) oględzinom względnie badaniu lekarskiemu;
- 2) usunięciu z pokładu i odosobnieniu chorych i podejrzanym o choroby oraz dezynfekcji i dezynsekcji osób powyższych;
- 3) osoby, które stykały się z chorymi na cholera lub dżumę będą poddane obserwacji lekarskiej, która nie może trwać dłużej nad dni 5 od dnia przybycia statku do portu.

Osoby, które stykały się z chorymi na tyfus plamisty lub powrotny, z wyjątkiem osób, wymienionych w art. 14, nie podlegają obserwacji. Osoby te po dezynsekcji będą poddane dozorowi lekarskiemu, który nie może trwać dłużej nad osiem dni w przypadku tyfusu powrotnego i czternaście dni w przypadku tyfusu plamistego;

4) Brudna bielizna, używana odzież i przedmioty użytku załogi i podróżnych, uznane przez władze sanitarne portu przeznaczenia za zakażone, podlegają dezynfekcji.

5) Wszystkie przedziały statku, uznane przez lekarza urzędowego za zakażone, podlegają dezynfekcji w przypadku cholery lub dżumy, oraz dezynsekcji w przypadku tyfusu powrotnego lub plamistego;

6) Względem statków zakażonych cholera można ponadto nakazać zmianę zapasów lub całkowite odkażenie podejrzanego wody do picia, odkażenie wody używanej zamiast balastu przed wylaniem jej do portu, zakazać wlewanie do portu wydaliny ludzkiej i odpadków ze statku, bez uprzedniego odkażenia.

Art. 29.

Sera considéré comme contaminé tout navire où ont été constatés des cas du choléra, de la peste, du typhus exanthématique et recurrent, ou bien sur lequel il y a eu des cas du choléra ou de la peste pendant les derniers 7 jours, ou du typhus exanthématique ou recurrent pendant les derniers 14 jours.

Sera considéré comme suspect tout navire sur lequel au moment du départ ou bien pendant le trajet ont été constatés des cas du choléra, de la peste, du typhus exanthématique et recurrent, mais sur lequel, dans les derniers 5 jours, il n'est survenu aucun nouveau cas du choléra ou 7 jours aucun cas de la peste, dans les derniers 14 jours aucun cas du typhus exanthématique, ou dans les derniers 8 jours aucun cas du typhus recurrent. Sera reconnu comme exempt d'une maladie contagieuse tout navire, sur lequel, bien qu'il arrive d'un port contaminé, il n'a été constaté pendant trois jours avant son départ, pendant le trajet ou lors de son arrivée, aucun cas de mort ou d'une des maladies énumérées dans l'art. 1.

Art. 30.

Les bateaux contaminés seront sujets à des mesures suivantes:

- 1) à l'inspection et éventuellement à l'examen médical;
- 2) à un débarquement immédiat et l'isolation des malades et des personnes suspectes de maladies avec la désinfection et l'épouillage de celles-ci;
- 3) les personnes qui ont été en contact avec les personnes atteintes du choléra ou de la peste seront soumises à une observation médicale, dont la durée ne doit pas dépasser cinq jours, à partir du jour de l'arrivée du bateau.

Les personnes qui ont été en contact avec les personnes atteintes du typhus exanthématique ou recurrent, à l'exception des personnes énumérées dans l'art. 14, ne seront pas soumises à une observation. Les personnes de ce genre seront, après l'épouillage, soumises à une observation, dont la durée ne doit pas dépasser 8 jours en cas du typhus recurrent et 14 jours en cas du typhus exanthématique.

4) Le linge sale, les vêtements usagés et les objets d'usage de l'équipage et des voyageurs, considérés par les autorités sanitaires du port de destination comme infectés, seront sujets à la désinfection.

5) Tous les locaux des bateaux, qui seront considéré par le médecin officiel comme infectés, seront soumis, en cas du choléra et de la peste, à une désinfection et en cas du typhus recurrent et exanthématique—à l'épouillage.

6) Quant aux bateaux infectés du choléra, peuvent en outre être ordonnés: le remplacement de l'eau potable emmagasiné par une complète désinfection de l'eau potable suspecte et de l'eau du ballast avant qu'elle soit versée dans le port; l'interdiction de jeter dans le port les excréments humains ainsi que les déchets du bateau avant une désinfection préalable.

7) Statki zakażone dżumą będą poddane zgodnie z zarządzeniami, przewidzianymi w punktach 1—5 deratyzacji, którą należy wykonać przed wyładowaniem statku, wszakże w sposób, nie narażający towarów i maszyn na uszkodzenie. Na statkach, biorących balast, deratyzacja winna być wykonana przed naładowaniem.

Jednakże statek, podlegający deratyzacji, nie powinien być zatrzymany w porcie dłużej nad 48 godzin. Również winny być zachowane środki, o których mowa w art. 28 d.

Observacja — odosobnienie podróżnego bądź na pokładzie statku, bądź w punkcie sanitarnym do czasu, póki wolno mu będzie obcować ze wszystkimi.

Dozór lekarski — podróżni nie są odosobnieni i mogą natychmiast obcować ze wszystkimi, lecz nazwiska ich będą zakomunikowane władzom miejscowości, do których się udają, gdzie nad nimi będzie rozciągnięty dozór lekarski, celem stwierdzenia stanu ich zdrowia.

Art. 31.

Względem statków, podejrzanych o cholera, postępuje się zgodnie z punktami 1, 3, 4, 5 i 6 art. 30, względem podejrzanych o dżumę zgodnie z punktami 1, 4, 5, 7 art. 30, zaś względem podejrzanych o tyfus plamisty lub powrotny zgodnie z punktami 1, 3, 4 i 5 art. 30.

Pozatem załoga i podróżni podlegają dozorowi lekarskiemu, który w przypadku cholery nie może trwać dłużej nad dni 5, w przypadku dżumy dłużej nad dni 7, w przypadku tyfusu plamistego dłużej nad dni 14, zaś w przypadku tyfusu powrotnego dłużej nad dni 8 od chwili przybycia statku.

Art. 32.

Statki niezakażone, płynące z portów zakażonych po okazaniu paszportów sanitarnych, korzystają natychmiast ze swobody ruchów. Władze sanitarne portu przeznaczenia mają prawo przedsięwziąć następujące zarządzenia: w przypadku cholery — środki, przewidziane w punktach 1, 4 i 6 art. 30, w przypadku dżumy — środki, przewidziane w punktach 1, 4 i 7 art. 30, a w przypadkach tyfusu plamistego i powrotnego — środki, przewidziane w punktach 1 i 4 art. 30. Załoga i podróżni mogą być poddani dozorowi sanitarnemu w ciągu okresu, przewidzianego przez art. 30, licząc od daty odbicia statku z portu zakażonego.

Art. 33.

Jeżeli na statku niezakażonym, pochodzącym z portu zakażonego dżumą, zostanie stwierdzona nadzwyczajna śmiertelność szczurów, władze sanitarne portu przeznaczenia mogą zarządzić badanie bakteriologiczne szczurów. W razie dodatniego wyniku badań zarządza się deratyzacja, zgodnie z punktem 7 art. 30.

Względem statku mogą być nakazane:

a) oględziny względnie badanie lekarskie,

7) Les bateaux infectés de la peste seront soumis, selon les mesures prévues dans les alinéas 1—5, à une dératisation, qui sera effectuée avant ou après le déchargement du navire, en évitant toutefois la destruction des marchandises ou des machines. Sur les bateaux chargés du ballast, la dératisation sera opérée avant le chargement.

Toutefois, un bateau devant être soumis à une dératisation, ne saurait être retenu plus de 48 heures. Également seront appliquées les mesures prévues dans l'art. 28-d.

Observation—isolement du voyageur, soit à bord du bateau, soit à un point sanitaire avant qu'il lui soit permis de circuler librement.

Surveillance médicale—les voyageurs ne seront pas isolés et pourront immédiatement circuler librement, mais leurs noms seront communiqués aux autorités des endroits, où ils se rendent et où ils seront sujets à un contrôle sanitaire en vue d'établir leur état de santé.

Art. 31.

Les bateaux suspects du choléra seront traités selon les alinéas 1, 3, 4, 5 et 6 de l'article 30, suspects de la peste—selon les alinéas 1, 4, 5 et 7 de l'art. 30 et du typhus recurrent ou exanthématique—selon les alinéas 1, 3, 4, 5 de l'art. 30.

En outre — l'équipage et les voyageurs seront soumis à une surveillance médicale dont la durée ne saurait dépasser dans le cas du choléra—5 jours, de la peste — 7 jours, du typhus exanthématique — 14 jours, du typhus recurrent 8 jours, à partir de l'arrivée du bateau.

Art. 32.

Les bateaux non infectés venant des ports contaminés pourront librement circuler immédiatement après avoir présenté leur passeport sanitaire. Les autorités sanitaires compétentes du port de destination ont le droit d'entreprendre les mesures suivantes: en cas du choléra les mesures prévues par les alinéas 1, 4 et 6 de l'art. 30, en cas de la peste — les mesures prévues par les alinéas 1, 4 et 7 de l'art. 30 et en cas du typhus recurrent et exanthématique les mesures prévues par les alinéas 1 et 4 de l'art. 30. L'équipage et les voyageurs peuvent être soumis à une surveillance sanitaire pendant un délai prévu par l'article 30 et compté à partir du départ du bateau d'un port contaminé.

Art. 33.

Lorsque sur un bateau non infecté, venant d'un port atteint de la peste, sera constatée une mortalité extraordinaire des rats, les autorités sanitaires du port de destination pourront ordonner un examen bactériologique des rats. Dans le cas d'un résultat positif de l'examen, sera procédé à une dératisation conformément à l'alinéa 7 de l'art. 30.

Quant au bateau même, il peut être ordonné: a) une visite, éventuellement un examen médical,

- b) dezynfekcja oddziałów statku i tych przedmiotów, które zdaniem władz sanitarnych, można podejrzewać o zakażenie.
- c) dozór lekarski nad załogą i podróżnymi w ciągu 7 dni od dnia przybycia statku.

Art. 34.

Celem możliwego ograniczenia środków, krepujących handel morski strony zawierające umowę zobowiązują się przy stosowaniu przepisów, wyliczonych w art. 28—33 uwzględniać te zarządzenia sanitarne, którym statek został poddany w chwili odbijania z portu zakażonego, jak również podczas drogi, obecność na statku lekarza uprawnionego urzędowo, jak również obecność urzędów do dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji.

W każdym razie władze sanitarne portu przeznaczenia mogą żądać od lekarza statku lub osoby go zastępującej, zaprzysiężonego zaświadczenia, iż od chwili odbicia od brzegu na statku nie było ani jednego wypadku cholery, dżumy, tyfusu płamistego lub powrotnego.

Art. 35.

Strony, zawierające umowę zachowują sobie prawo stosowania specjalnych zarządzeń, dezynfekcji, dezynsekcji, oczyszczania względem statków, znajdujących się w jawnie złych warunkach higienicznych. O tego rodzaju postępowaniu względem statku, winien być sporządzony możliwie w obecności właściwych władz konsularnych protokół, który załącza się do dokumentów statku.

Art. 36.

Statek, który odmówi poddania się przepisom, wymaganym przez władze portu na zasadzie niniejszej Konwencji, ma prawo odplynąć na pełne morze.

Jednakowoż powinno mu być dozwolone wylądowanie towarów z warunkiem zachowania następujących ostrożności:

- 1) odosobnienie statku, załogi i podróżnych,
- 2) w przypadku stwierdzenia dżumy złożenia deklaracji, iż niema wielkiej śmiertelności szczurów,
- 3) w przypadku cholery — zmiana podejrzanego o zakażenie wody do picia na czystą, z zachowaniem przepisów punktu 6 art. 30.

Podróżnym może być dozwolone wylądowanie, pod warunkiem poddania się zarządzeniom miejscowych władz sanitarnych.

Art. 37.

Władze sanitarne portu przeznaczenia na żądanie kapitana, właściciela lub ajenta statku powinny wydać zaświadczenie, dotyczące zastosowania środków sanitarnych i pobudek, które zarządzenia te wywołały. Pasażerowie, przybywający na pokładzie

- b) une désinfection des locaux du bateau et des objets qui, selon l'avis des autorités sanitaires, seront considérés comme suspects d'avoir été infectés,
- c) surveillance médicale de l'équipage et des voyageurs pendant 7 jours à partir de l'arrivée du bateau.

Art. 34.

Afin de limiter autant que possible les mesures entravant le trafic maritime, les États contractants s'engagent, en appliquant les prescriptions énumérées dans les articles 28 — 33, à prendre en considération les mesures auxquelles le bateau a été sujet à son départ du port contaminé, ainsi que pendant le voyage la présence à bord du bateau d'un médecin reconnu officiellement, ainsi que la présence des installations de la désinfection, de l'épouillage et de la dératisation.

A tout moment les autorités compétentes du port de destination peuvent exiger du médecin de bateau, ou bien à son défaut de son suppléant, un certificat sous serment, que, lors du départ, il ne s'est produit sur le bateau aucun cas de choléra, de peste, du typhus recurrent ou exanthématique.

Art. 35.

Les États contractants se réservent le droit d'ordonner les mesures spéciales de désinfection, d'épouillage et de nettoyage relativement aux bateaux qui se trouvent dans des conditions hygiéniques visiblement mauvaises. Sur ce traitement spécial sera rédigé, si c'est possible, avec le concours des autorités consulaires respectives, un procès verbal, lequel sera annexé aux documents du bateau.

Art. 36.

Tout bateau qui ne se soumet pas aux mesures exigées par les autorités sanitaires du port, sur la base de la présente Convention, a le droit de reprendre la mer.

Toutefois, il doit lui être permis de décharger sa cargaison, sous réserve des conditions suivantes;

- 1) Isolation du bateau, de l'équipage et des voyageurs.
- 2) Dans les cas de la constatation de la peste — déclaration, qu'il n'y a pas une grande mortalité des rats.

3) Dans le cas du choléra, remplacer l'eau potable par une eau pure, si l'eau conservée est reconnue comme suspecte d'être contaminée, sous réserve de stipulation de l'alinéa 6 de l'article 30.

Il peut être permis aux voyageurs de débarquer, à condition qu'ils se soumettent aux exigences des autorités sanitaires locales.

Art. 37.

Les autorités sanitaires du port de destination sont tenues à délivrer au capitaine, éventuellement au propriétaire du bateau ou à leur agent, sur la demande de ceux-ci, une attestation concernant les mesures prises et les motifs les ayant provoquées.

statku, mają prawo wymagać od władz sanitarnych portu przeznaczenia świadectwa, stwierdzającego datę ich przybycia i środki sanitarne, zastosowane względem nich i ich bagażu.

Art. 38.

Państwa zawierające umowę zobowiązują się urządzić na przynależnych sobie pobrzeżach Bałtyku co najmniej w jednym z portów stację dozoru sanitarnego i zaopatrzyć ją w taki sposób, aby mogła przyjmować statki wszelkiej kategorii i wykonywać zarządzenia sanitarne możliwie szybko.

VIII.

T r a d.

Art. 39.

Państwa, zawierające umowę, zobowiązują się nie przepuszczać na terytorjum drugiego kontrahenta żadnego trędowatego, bez względu na jego przynależność państwową, nie uzyskawszy w każdym przypadku na to zgody drugiego kontrahenta.

Jeżeli jedno z państw zawierających umowę, stwierdzi trąd u osoby, pochodzącej z drugiego Państwa, powiadamia je o tem i odosabnia chorego w należyty sposób.

Chory może być zwolniony z odosobnienia jedynie za zgodą drugiego kontrahenta.

Koszty, wynikające z tytułu internowania i opieki lekarskiej, udzielonej choremu, obciążają państwo, z którego chory pochodzi.

Art. 40.

Pragnąc w sposób przyjacielski regulować wszelkie nieporozumienia, mogące wystąpić przy interpretowaniu lub stosowaniu niniejszej Konwencji Strony, zawierające umowę, w razie niemożności dojścia do bezpośredniego porozumienia, zobowiązują się za wspólną zgodą zwrócić się o pośrednictwo do Sekcji Higieny Ligi Narodów, co nie może jednak ograniczać praw każdego z kontrahentów szukania innej drogi załatwienia danego nieporozumienia.

Art. 41.

Konwencja niniejsza będzie ratyfikowana i wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Warszawie, w czasie możliwie najkrótszym.

Konwencja wchodzi w życie po upływie 15 dni od chwili wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

W razie wymówienia Konwencji przez jednego z kontrahentów, Konwencja obowiązuje jeszcze przez rok od daty wypowiedzenia.

Sporządzono w Warszawie dnia 7 lipca 1922 r.

(—) *Trenkner* (—) *M. Nuksa*
(—) *Edmund Sobolewski* (—) *Dr. I. Kivitzky*

Les voyageurs venus à bord du bateau ont le droit d'exiger des autorités sanitaires du port de destination une attestation indiquant le temps de leur arrivée et les mesures auxquelles eux mêmes ainsi que leurs bagages ont été soumis.

Art. 38.

Les États contractants s'engagent, chacun sur le littoral lui appartenant de la Baltique, à organiser, au moins dans un des ports, un point de surveillance sanitaire et le munir de telle sorte qu'il puisse recevoir les bateaux de toutes les catégories et remplir les mesures sanitaires aussi vite que possible.

VIII.

La lèpre.

Art. 39.

Les deux États contractants s'engagent à ne laisser passer sur le territoire de l'autre État contractant aucun lépreux quelle qu'en soit la nationalité, sans l'assentiment préalable de cet État.

Lorsqu'un des États contractants constate la lèpre chez une personne ressortissant de l'autre État, il en avise ce dernier et isole le malade d'une façon convenable.

Le malade ne peut être exempt de l'isolation qu'avec l'assentiment de l'autre État contractant.

Les frais à titre d'internement et des soins médicaux prêtés au malade, incombent à l'État dont ce dernier est le ressortissant.

Art. 40.

Animés du désir de régler à l'amiable tous les différends, qui pourraient surgir à l'interprétation ou à l'application de la présente Convention, à défaut de l'entente directe des Parties Contractantes, les États contractants s'engagent à recourir d'entente réciproque à la médiation de la Section d'Hygiène de la Société des Nations, sans porter préjudice aux droits de chaque État contractant de choisir une autre procédure.

Art. 41.

La présente Convention sera ratifiée et les documents de ratification seront échangés à Varsovie dans un délai aussi bref que possible.

La Convention entre en vigueur au bout de 15 jours après l'échange des documents de ratification.

En cas de dénonciation de cette Convention de la part d'un des États contractants, elle reste toutefois en vigueur pendant un an à partir du jour de la dénonciation.

Fait à Varsovie, le septième Juillet 1922.

(—) *Trenkner* (—) *M. Nuksa*
(—) *Edmund Sobolewski* (—) *Dr. J. Kivitzky*

Zaznajomiwszy się z powyższą Konwencją, uznaliśmy ją i uznajemy za słuszną zarówno w całości, jak i każde z zawartych w niej postanowień, oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i zatwierdzona i przyrzekamy, że będzie niezmiennie stosowana.

Na dowód czego wydaliśmy akt niniejszy, opatrzone pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dn. 24 stycznia 1925 r.

(—) S. Wojciechowski

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) W. Grabski

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) Al. Skrzyński

L. S.

Après avoir vu et examiné ladite Convention, Nous l'avons approuvée et approuvons en toutes et chacune des dispositions, qui y sont contenues, déclarons qu'elle est acceptée, ratifiée et confirmée et promettons, qu'elle sera inviolablement observée.

En Foi de Quoi Nous avons donné les présentes, revêtues du Sceau de la République Polonaise.

À Varsovie, le 24 janvier 1925.

(—) S. Wojciechowski

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres

(—) W. Grabski

Le Ministre des Affaires Étrangères

(—) Al. Skrzyński

L. S.

443.

Oświadczenie rządowe

z dnia 8 kwietnia 1925 r.

w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Konwencji Sanitarnej pomiędzy Polską a Łotwą, podpisanej w Warszawie dnia 7 lipca 1922 roku.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że wymiana dokumentów ratyfikacyjnych Konwencji Sanitarnej pomiędzy Polską a Łotwą, podpisanej w Warszawie dnia 7 lipca 1922 r., ratyfikowanej zgodnie z ustawą z dnia 25 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. № 72, poz. 700), została dokonana w myśl art. 41 tej Konwencji dnia siódmego kwietnia tysiąc dziewięćset dwudziestego piątego roku.

Minister Spraw Zagranicznych: Al. Skrzyński

444.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej

z dnia 9 czerwca 1925 roku

wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Skarbu o dietach członków komisji rozjemczych dla załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi.

Na podstawie art. 15 i 22 ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. U. R. P. № 65, poz. 394) oraz art. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 1920 r. o rozszerzeniu działania przepisów ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi na zatargi zbiorowe między właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami do-

mowymi (Dz. U. R. P. № 8, poz. 53); zarządza się co następuje:

§ 1. Wysokość diet, przysługujących członkom komisji rozjemczych, ustala się jak następuje:

- 1) Przewodniczący, o ile nie jest nim inspektor pracy, lub urzędnik wyznaczony przez inspektora pracy, pobiera za każde posiedzenie komisji rozjemczej wynagrodzenie, odpowiadające każdorazowej diecie dziennej urzędnika państwowego IX stopnia służbowego.
- 2) Członkowie pobierają za każde posiedzenie komisji rozjemczej wynagrodzenie, odpowiadające każdorazowej diecie dziennej urzędnika państwowego XI stopnia służbowego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy i Opieki Społecznej: F. Sokal

Minister Sprawiedliwości: A. Żychliński

Minister Skarbu: W. Grabski